

روزنامه کثیرالانتشار ک

چهارشنبه ۲۷ اردیبهشت ۱۴۰۲

* ۱۷ می ۲۰۲۳

* ۲۶ شوال ۱۴۴۴

* سال سی و دوم

(اوتوز ایکینچی ایل)

* شماره (سایي) : ۵۷۶۷

اویات

۶

بوتوسن قوبانغیزا ایکدیرسن

ایکدیگی سن ذیلماکیرمین

آیاهوردو یووانسیران آدیباغان

محمدشرقی

آتیلماوزلری

هنج بیر بیتم ده بوخدورا

***

شالوارینا گیوه دوشوب!

***

تیلنام ایسلادی!

***

قاسدان باسیرسان انله جبر کی یاماخ توتسون!

***

چاناخ آل الووا سوت گز، توخوم آل الووا یتر گز!

***

ده یرمانین باراشیغی توربا داغارجیقدر!

***

اسنک اسنک گتیره ر ،حایبف آنبارداکینا!

***

قیلینج قینی کسمز!

***

کفگیر قازانین دبینه ده ییب!

***

جانماز سویا چکیر!

***

خلیل جلیل دلسی گلیر!

***

هامی ایلا باجاریرام اوزوم ایله باجارانمیرام!

***

توخون آجدان خیری اولماز!

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

***

ترجمه شده از کتاب منتهی آلامال مر حوم حاج شیخ عباس قهی مترجم: یوسف پیوی

اوجونجی فصل

اهلیبتین کوفیه گلماقلاری

گنجش سایی نین اردی و…

قیامت گونونده که ییز و سیز اونون پائیندا حاضراولاجاقوق نه دپه جاقسوز ؟ ییزی محمل سیز دوه لره مندیرمیسوسز و اسیر کیمین آپاروسوز و ییزیم نولدورماقیمازا سونورسوز .وای سیزه مگر پولموسوز که پیغمبر منیم جدیمدی ؟ کربلاده بیر بارا اور کیمیزده قوبلدوز که اصلا ساغالماز .

مسلم دئدی که کوفه نین جماعتین گوردوم که اهلیبتین اوشاقلارینا رحم

استاد بهزاد

در تبریز، او همچنان از حمایت سلطنتی برخوردار بود و به‌عنوان مدیر کتابخانه سلطنتی منصوب شد و سرپرست تولید نسخ خطی تذهیب‌کاری‌شده و تصویرگری شده بود و مسئولیت همه کتابداران، خوشنویسان، نقاشان، تذهیب‌کاران، حاشیه‌نگاران، زراندوکاران، زرکوبان و لاجوردشویان به او واگذار شد. او این مقام را تا زمان مرگش حفظ کرد.

اطلاعات اندکی از فعالیت‌های بهزاد در تبریز و دربار صفوی در دست است. قاضی احمد به جلدی از خمس نظامی اشاره می‌کند که توسط شاه محمود نیشابوری نسخه‌برداری و خوشنویسی و توسط بهزاد تصویرگری شده‌است. دوست‌محمد می‌افزاید که بهزاد در خدمت طهماسب در گذشت و در تبریز در کنار کمال خجندی به‌خاک سپرده شد. ماده‌تاریخی مرگ بهزاد را به سال ۹۳۵ ه‍.ق نشان می‌دهد. با توجه به ماده‌تاریخ دوست محمد، بهزاد در ۹۴۲ ه‍.ق درگذشت و در تبریز نزدیک به مدفن کمال خجندی شاعر دفن شد، که امروزه با عنوان آرامگاه دوکمال شناخته می‌شود. به‌گفته قاضی احمد، او در هرات درگذشت و در کنار کوه مختار به خاک سپرده شده است.[۴۱]به‌گفته قمر آریان، روایت قاضی احمد مورد تردید است، به ویژه اینکه چگونگی سفر وی از تبریز و قزوین به هرات روشن نیست و نیز درستی ادعای قاضی احمد نیازمند این است که بهزاد پس از مرگ سلطان حسین باقرا در هرات اقامت داشته باشد که این موضوع نیز با توجه به روایت‌های تاریخ‌نگاران و استاد دیگر پذیرفتنی نیست.[۴۲]در

زندگینامه امام حسین(ع)

ایلردیلر و خرما، چورک و جوز اولارا وئورودولر . او آج اوشاقلار آلوردولار. ام کلثوم او چورک،خرما و جوزلری اوشاقلارین یسندن آلودی و یزه آتوردی .بس کوفه نین جماعتینه بویوردی : یا اهل الکوفه ان الصلده علینا حرام .

یعنی ای کوفه جماعتی ییز اهلیته صدقه حرامیدی . کوفه نین عورتلری بو احوالین گورمانتیدان اوجدان آغلوردولار .ام کلثوم بویوردی : ای کوفه لیلر کیشی لروز ییزی نولدورولر و عورتلوز ییزه آغلورلار . الله قیامت گونونده ییزیم آرامیزدا حکم ایلسون .

هله بو سؤزلری قورتولماشیدی که ضبحه و غوغا سسی اوجالدی و شهدائین باشلارین که نیزه لره وورموشدولار ،گنودرلر و او باشلارین قاقیندا حسین علیه السلامین باشین گنورودولر که بیر ایشیتی باشیدی که قره سفالی قره شبه کیمیندی و یوزی آی کیمین پاریردیدی و ییل مبارک سقالتی صادقان و صلطان دبردریدی . جناب زینبیین چون گوزی او مبارک باشا دودی جینین، محملین آغاچینا ووردی، الله که مقته نین الیندان فان اخدی و دئدی :

یا هللا لما استتم کمالا غاله خسفه فابدی غروبا

مؤلف دیر : محامل و کجاهه مسلم جصاصین خیرینده بوخدی و بو خیر اگرچه علامه مجلسی نقل ایلیوب اما مأخذ نقلی منتخب طریحی و کتاب نورالعیندی که هر ایکی کتابین حالی اهل فنه گیزلین دگول و بو خسر که حضرت زینب علیه السلاما باشتی سندریدی ،او مخدره دن بعیدیدی و مقاتل معتبره دن بنله بولونور که اولارون حملی دوه لر اوستونده ایلدی که او دوه لرین جهازی پالازیندی و دوه لرین اورنویگی بوخیدی، بلسکه خذلم بن ستیر روایت ایلیوب که اولارون کوفیه گلمساقلاری و بیر حالتده ایدی که عمر سعد و ابن زیادین قشونی اولاری منسی جواب ستولیمدن ایلیوب نادم او قدر صبر اندلوم خارجه چیخوب خادم و….

آردی وار

آشنایی بیشتر با مشاهیر آذربایجان

کتابخانه ییلدیز استانبول، نگاره‌ای موجود است که گمان می‌رود چهره بهزاد را در کهنشالی و در ظاهر مردی محبوب و در لباس دوره صفوی نشان می‌دهد. شخصیت بهزاد

لورنس بینون و دیگران با توجه به نگاره چهره بهزاد که در کتابخانه اوکاف استانبول موجود است شخصیت او را محبوب و بی ادعا اما تیزبین و اندیشمند ارزیابی می‌کنند و ادامه می‌دهند که با توجه به انتصابش به ریاست کتابخانه سلطنتی شاه اسماعیل اول، احتمالاً مدیر توانایی بوده‌است. به گفته خواندمیر بهزاد ویژگی‌های دلپذیر و دوستانه‌ای داشته‌است. گذشته از ارتباطش با علی شیر، بهزاد از پشتیبانی چهار پادشاه برخوردار بوده که دو پادشاه صفوی نگاه ویژه‌ای به او ابراز داشته‌اند. اعتبار بهزاد در درجه نخست، نتیجه آرمان گرایی او در آثارش، و سپس شخصیت فردی و همکاری مسترمن با رهبران اندیشه و حاکمان بزرگ روزگار خویش بود.

آموزش زبان ترکی آذربایجانی

ادامه از شماره قبل و…
اسم میوه لغت معادل ترکی تلفظ فارسی
آلماAlmaآلما
پرتقالPortagalپرتغال
موزMozموز
هندوانهQarpızقارپیز
زردآلوƏrikآریک
شاه توت Böyürtkanبویورت‌گن
گیلاسGilasگیلاس
آلبالو Gilanarگیلاتار
انجیرƏncirانجیر
خیارXiyarخیار
خریزه Qovunگوون
Kiviکوی
توت فرنگی Çilokچیلک
گلابی Armudآرمود
هلو Şaftalıشافتالی
آناناس Ananasآناناس
به Heyvaهیموا
انگور Zümأوزوم
نارنگی Mandarin – Naringiماندارین
لیمو lumuلومو
انه Ənbəآنب
گردو Cəvizجویز
نارگیل Hindistan cəviz Iهندیستان
اجامه دارد

گولنار خانیم

جیرباش اؤزون سالدی میشدانا.
گۆردو همین قوجا بوردادی،
یون آلیر. توتدو یاخاسیندانا
کین:
– گۆرک بو ساعت خلی نین
تایین ناپاسان.
قوجا دئدی:
– خلی نین تابی وار، آمما
اوزاق پئرده‌دی، گۆرک بیر نچه گون گۆزله‌به‌سن.

قوجا گنلید احوالاتی گولنارا دئدی.
گولنار دا اتله او گون ایکینجی
خلینی کمیشدی. آتقاق حکایتی فصدأ قورتارامیشدی. او یشربنده ساغلامیشدی

جیرباش اؤزون سالدی میشدانا.
گۆردو همین قوجا بوردادی،
یون آلیر. توتدو یاخاسیندانا
کین:
– گۆرک بو ساعت خلی نین
تایین ناپاسان.
قوجا دئدی:
– خلی نین تابی وار، آمما
اوزاق پئرده‌دی، گۆرک بیر نچه گون گۆزله‌به‌سن.

قوجا گنلید احوالاتی گولنارا دئدی.
گولنار دا اتله او گون ایکینجی
خلینی کمیشدی. آتقاق حکایتی فصدأ قورتارامیشدی. او یشربنده ساغلامیشدی

اسرار

اسرار دئلیم خلقه نمایان اولدو
هر دلبره ایسته دیم باخام قان اولدو

بو دهر دنی ده بس کی محنت چکدیم

قدیم بو کولوب مثال چوگان اولدو

مترجمینیز

اشعار بزرگ‌پده از طنز بردازی کی متاسفانه نتوانستیم شرح زندگانی و فعالیت های ایشان و برخی موارد به نام و مشخصات کاملشان دست یابیم.

محمد صفاسیدی

آنگالماسین

آیلام –آیلام دوران گجیب
آدم پاخیر آنگالماسین
آچی –سویچی هر نه ایچیپ
آدم پاخیر آنگالماسین

آنگالماقدان یامان زاد یوق
هیچ دادینگا هاری –داد یوق
آنگالانا یاغشی آد یوق
آدم پاخیر آنگالماسین

امیدننگ بار یرمیسیزدن
زاد دیلارسینگ گۆرومسیزدن
ددیدی لر سینگ یامان سۆزدن
آدم پاخیر آنگالماسین

خاص اولیمیز کجلمه سین
کچی بولان گو یجلمه سین
ایشتمزلر غویب سین
آدم پاخیر آنگالماسین

الهی بنده لر محتاج
ناؤمید بولماسن هر آج
فضلینگ بیلر. قایبکی آج
آدم پاخیر آنگالماسین

صفا دوران آیلاتچاق دیر
حق سفره سی بیل آچیق دیر
پوقدان آجا نظری یوقدور
آدم پاخیر آنگالماسین

*قابیاق:۶۰۰شاعر دن طنز شعر لر کتابی

دووقر قوردونیاکی

ده لی دومرول

منتنی نین اصلی

دوخا قوجا اوغلی

ده لی دومرول بویینی یئان آندر، خانیم،هئنی!

گنجش سایی نین اردی و…

به له یینی بشیکپرده به له دیکیم اوغول!

اون آی دپیه نده یتر اوزونه گتیردیکیم اوغول!
دویونجا آغ سودومو امیزدردیکیم اوغول!

آغجا بورجلو حصارلاردا توتولسایدین،اوغول!
ایرنج دینلی کافر الینده دوستلاق اولسایدین ،اوغول،
قیزیل –گوموش گوجونه سنی قورتارادیم،اوغول

یامان یتره کلدیسین ؛کنده ییلمه رم ،
دونیا شیرین ،جان عزیز دیر،
جانیمی قینا ییلمرم ،یقین بیل! –دئدی .
آناسی دا جانینی وئرمه دی یله دیننده عزرائیل ده لی دومرولون جانینی آلماغا گلدی .
ده لی دومرول دئدی :

آی عزرائیل ،آمان
آلهلین بیرلیکینه بوخ شوپهه ،اینان !
عزرائیل دئدی :«آی ده لی آتقاق اداها نه آمان ایسته بیرسن ؟
آغ ساقالی آتائین یانینا گتدین ،جانینسی وئرمه دی .
آغ بیرچکل آتائین یانینا گتدین جان وئرمه دی .
داها کیم وئره جکدیر؟»ده لی دومرول دئدی :«حسرتلییم وار، اونوتنلا گوروشوم »

عزرائیل دئدی:«آی ده لی، حسرتلین کیمدیر؟»دئدی :«یاد قیزی –آروادیم وار، اونشان ایکی اوغلوم وار، امانتیم وار،اونلاری تاپشیریم، اوندان سونرا منیم جانیمی آلارسان ؟ .» آتینی سوروب آروادینین یانینا گلدی . دئدی :

پلیرسنمی نه لر اولدو ؟
آغ قانادلی عزرائیل گوی اوزوندن اوچوب گلدی .
منیم آغنجا کوکسومو یاسب قوندو .
منیم شیرین جانیمی آلیر ایندی .
آناما دندیم جانینی وئرمه دی ،
آناما دندیم جانینی وئرمه دی
«دونیا شیرین –جان شیرین »دئدیلر .
ایندی اوجا-اوجا داغلاریم

آردی وار

یایلاغین اولسون!